ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 10

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 MAJA 1936 ROKU

NOWE PRZEPISY O OBROCIE TOWAROWYM Z ZAGRANICĄ

Dn. 12 maja r. b. weszły w życie zakazy przywozu do Polski wszystkich towarów. Dotychczasowa częściowa reglamentacja towarowa została więc zastąpiona reglamentacją całkowitą, której podstawę prawną stanowi ogłoszone w Dz. Ust. Nr. 36 rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 5 maja 1936 w sprawie zakazu przywozu towarów.

Wolne do przywozu są tylko towary, objęte konwencją górnośląską z r. 1922, towary w małym ruchu granicznym, w obrocie uszlachetniającym oraz te wszystkie, które korzystają z ulg celnych, udzielanych przez Ministra Skarbu na podstawie publikowanych w Dzienniku Ustaw rozporządzeń o zniżkach celnych.

W ten sposób cały obrót towarowy Polski z zagranicą uległ zreglamentowaniu. Według oficjalnych oświadczeń rządowych, celem tej dodatkowej reglamentacji nie jest bezwzględny zakaz przywozu, lecz ułatwienie pracy komisji dewizowej, która przydzielać ma dewizy na przywóz towarów, uzyskujących zezwolenie przywozu.

Równocześnie z wejściem w życie wspomnianego rozporządzenia, wygasły wszelkie inne poprzednio wydane, a dotyczące zakazów przywozu. Ogłaszane więc poprzednio co pół roku terminowe zakazy przywozu zostały zastąpione zakazami bezterminowemi.

Procedura składania podań o zezwolenie przywozu wszystkich — jak w tej chwili — towarów nie uległa zmianie. Należy więc składać wnioski o pozwolenie importu za pośrednictwem dotychczasowych organizacyj opinjodawczych; jeśli chodzi o przemysł, to organizacjami temi są wszystkie Izby Przemysłowo-Handlowe oraz Centralny Związek Przemysłu Polskiego.

Równocześnie z rozporządzeniem powyższem ogłoszone zostały szczegółowe przepisy o warunkach udzielania pozwoleń przywozowych. Przepisy te zawarte są w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 8 maja 1936 (Dz. U. Nr. 36) i obejmują również tabelę opłat manipulacyjnych, wynoszących 0,1%, 0,5% lub 1% krajowej wartości towaru; ponadto — rozporządzenie obejmuje też spis towarów, wolnych od opłat manipulacyjnych przy imporcie.

Wygasłe dn. 30 kwietnia r. b. rozporządzenie o zniżkach celnych zostało zastąpione nowem rozporządzeniem z dn. 29 kwietnia 1936, ogłoszonem w Dz. U. Nr. 34. Podobnie jak poprzednio, rozporządzenie przedłuża moc obowiązującą zniżek celnych, które wygasły dn. 30 kwietnia r. b., a wydane zostały na podstawie poprzednio obowiązujących rozporządzeń. Rozporządzenie składa się z trzech zasadniczych wykazów, przyczem w wykazie Nr. 1 figurują takie towary, których przywóz za zniżonem cłem uzależniony jest od zezwolenia Ministra Skarbu; w wykazie Nr. 2 — od zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych; w wykazie Nr. 3 — automatycznie korzystających z cła zniżonego.

W porównaniu z rozporządzeniem poprzednio obowiązującem, nowe przepisy wprowadzają następujące nowe zniżki, bądź przesuwają poszczególne zniżki z jednego wykazu do drugiego — spośród artykułów, bezpośrednio interesujących przemysł chemiczny: W wykazie Nr. 1 (zniżki za zezwoleniem Min. Skarbu): skaleń mielony — poz. 159 p. 2; kwarc i pegmatyt mielone — poz. 165 p. 3; orto i paratoluidyna oraz ich mieszaniny poz. 397 p. 1; tolidyna— poz. 397 p. 6; tolilonaftyloamina — poz. 397 p. 8; fenetydyna do wyrobu fenacetyny — poz. 399 p. 6; czteroetylodwuaminobenzhydrol—poz. 401; indygo do wyrobu barwników — poz. 403.

W wykazie Nr. 2 (zniżki na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych): pięciochlorek antymonu do produkcji barwników kadziowych (poz. 314 p. 3); siarczan metylu do produkcji barwników kadziowych (poz. 350 p. 2); kwas chlorooctowy do produkcji barwników kadziowych (poz. 353 p. 2); kaktus w spirytusie do przerobu na środki lecznicze (poz. 384); chlorek benzoilu do wyrobu barwników (poz. 395 p. 4); benzaldehyd do wyrobu barwników oraz kwasu fenylocynchoninowego (poz. 396 p. 1); kwas antrachinonosulfonowy do celów przemysłowych (poz. 396 p. 2); kwas antrachinonodwusulfonowy i jego sól sodowa, chloro- i dwuchloroantrachinon do wyrobu barwników (poz. 396 p. 3); chloro-5-aminoantrachinon i leuko-1.4-dwuaminoantrachinon do wyrobu barwników (poz. 397 p. 12); parachlorofenol do wyrobu barwników (poz. 398 p. 9); pyren do wyrobu barwników kadziowych (poz. 490 p. 2); mocznik do wyrobu preparatów farmaceutycznych (poz. 490 p. 2).

Nowe rozporządzenie o zniżkach celnych obowiązuje do dn. 31 października 1936. Należy zwrócić uwagę, że przygotowywanie rozporządzeń o zniżkach celnych z natury rzeczy trwać musi dość długo. Dlatego też jest rzeczą ze wszech miar pożądaną, aby wnioski o nowe zniżki celne (lub o uchylenie obowiązujących obecnie) były złożone zawczasu — a więc nie później, niż do połowy sierpnia roku bieżącego. W późniejszych bowiem terminach sformułowane postulaty mogą już nie znaleźć wyrazu w październikowych przepisach o zniżkach celnych.

ORGANIZACJA NIEMIECKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Narodowo-socjalistyczny rząd Trzeciej Rzeszy reorganizując wszystkie dziedziny życia w Niemczech — nie pominął oczywiście dziedziny przemysłu. Przed dojściem do władzy Hitlera istniały w Niemczech dwie wielkie organizacje przemysłowców: *„Reichsverband der Deutschen Industrie"* oraz *„Vereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände"*. Pod presją rządu i pod wpływem tendencji tworzenia „stanów" — obydwa te związki połączyły się w czerwcu 1933 r. w jeden: *Reichsstand der Deutschen Industrie.*

Jednakże już w r. 1934 nastąpiła nowa reorganizacja, mocą której całe gospodarstwo niemieckie podzielone jest na 6 *Reichsgruppen:* przemysł, rzemiosło, handel, banki, ubezpieczenia i gospodarka energetyczna. Przemysłowa *Reichsgruppe* dzieli się z kolei na 7 *Hauptgruppen.*

Pod względem terytorjalnym — Rzesza jest podzielona na 18 okręgów gospodarczych, a w każdym istnieje *Wirtschaftskammer*, będąca regjonalnem przedstawicielstwem przemysłu, handlu i rzemiosła. Należy dodać że oddawna istniejące izby przemysłowo-handlowe nie zostały bynajmniej rozwiązane.

Wszystkie regjonalne izby gospodarcze tworzą razem *Reichswirtschaftskammer.* Do tej Izby Gospodarczej Rzeszy, będącej dziś jedynem zbiorowem przedstawicielstwem niemieckiego gospodarstwa — delegują swych przedstawicieli zarówno wspomniane wyżej Reichsgruppen, jak regjonalne izby gospodarcze, jak wreszcie dawne izby przemysłowe, handlowe i rzemieślnicze.

Można powiedzieć, że tylko znane organizacyjne uzdolnienia niemieckie pozwalają orjentować się w tej złożonej strukturze.

Przemysł chemiczny w *Reichsgruppe Industrie* należy do *Hauptgruppe V*, wspólnie z przemysłami: celulozy, papieru, papy, drukarniami, litografjami, introligatorniami. Na czele organizacji przemysłu chemicznego stoi kierownik *(„Leiter")*, którym jest dyrektor C. A. Clemm. Prowadzi prace organizacji Dr. Ungewitter (który pracował w organizacjach niemieckiego przemysłu chemicznego również w okresie przed przewrotem Hitlerowskim).

Organizacja przemysłu chemicznego skolei składa się z 19-stu grup branżowych, których biura wszystkie znajdują się bez wyjątku w Berlinie. Natomiast „kierownicy" tych grup branżowych rozsiani są po całych Niemczech i mieszkają przeważnie na prowincji.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Nakładem tygodnika „Polska Gospodarcza" ogłoszone zostało dokładne sprawozdanie z Narady Gospodarczej, zwołanej przez Rząd w okresie od 28 lutego do 2 marca r. b. Sprawozdanie zawiera: omówienie przebiegu obrad, rezolucje przyjęte przez plenum, oraz streszczenia (nieautoryzowane) referatów, koreferatów i przemówień, wygłoszonych na zebraniach plenarnych, komisjach i podkomisjach Narady.

Ponieważ Narada Gospodarcza stanowiła niewątpliwie poważny etap w rozwoju stosunków i współpracy sfer gospodarczych z Rządem, przeto sprawozdanie z Narady zasługuje na szczególną uwagę wszystkich, interesujących się zagadnieniami gospodarczemi.

Nakładem Instytutu Wydawniczego „Bibljo teka Polska" ukazał się zbiór przemówień, wygłoszonych przez Naczelnego Dyrektora Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, p. Andrzeja Wierzbickiego, z okazji kampanji przedwyborczej, oraz wystąpień w Sejmie. Zbiór ten p. t. „W terenie i z trybuny" zasługuje na uwagę tych, którzy szczegółowo pragną się zapoznać z działalnością przedstawicieli sfer gospodarczych na terenie parlamentarnym.

Ogłoszona została interesująca książka, pióra Inż. Stefana Wiewiórskiego, p. t. „Technologja chemiczna w zakresie perfumerji i kosmetyki". Niebawem szczegółowo omówimy to wydawnictwo, tymczasem sygnalizujemy tę publikację, wyrażając radość iż bardzo specjalny i niezmiernie interesujący dział technologji chemicznej został oryginalnie w Polsce opracowany.

KRONIKA

W okresie od 22 do 27 czerwca r. b. odbędzie się w Londynie Kongres Inżynierji Chemicznej (organizowany przez Światową Konferencję Energetyczną). Jednocześnie — odbędzie się w Londynie wystawa urządzeń i aparatów chemicznych.

Związek Przemysłu Chemicznego otrzymał kilkanaście egzemplarzy zaproszeń na Kongres londyński. Jeżeli ktokolwiek ze sfer naszego przemysłu chemicznego pragnąłby wziąć udział w Kongresie, to chętnie służymy bliższemi informacjami oraz materjałami.

Dn. 25 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie Rady oraz Walne Zebranie Muzeum Przemysłu i Techniki. Na posiedzeniach tych wysłuchano sprawozdań za r. 1935, oraz akceptowano plan działalności Muzeum na r. 1936.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. U. Nr. 29 z dn. 21 kwietnia r. b. ogłoszone zostało pod poz. 238 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie wprowadzenia w życie postanowień konwencji polsko-holenderskiej z dn. 9 kwietnia 1936.

Konwencja ta wprowadza, bezpośrednio interesujące przemysł chemiczny, następujące obniżone stawki w polskiej taryfie celnej: stearyna (poz. 219) opłaca cło 60 zł. od 100 kg; oleina (poz. 221 p. 2) — 47 zł.; olejki eteryczne pachnące niewymienione (poz. 429 p. 2) — zł. 250; wanilina (poz. 431 p. 1) — 500 zł.; przędza z jedwabiu sztucznego pojedyńcza niebarwiona (poz. 572 p. 1a) — 700 zł.; linoleum gładkie jednobarwne (poz. 663) — 140 zł.

W Dz. U. Nr. 32 z dn. 27 kwietnia 1936 ogłoszony został pod poz. 249 dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 kwietnia 1936 w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą, oraz obrotu zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi.

Dekret ten wprowadza reglamentację dewiz w Polsce.

W tym samym Dzienniku Ustaw ogłoszone zostały w formie Rozporządzenia Ministra Skarbu przepisy wykonawcze do dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi.

W Dz. Ust. Nr. 33 z dn. 29 kwietnia 1936 ogłoszone zostało pod poz. 274 Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie statystyki cen.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia nałożony został obowiązek składania Głównemu Urzędowi Statystycznemu — na jego żądanie — sprawozdań statystycznych cen sprzedawanych wytworów.

W Dz. U. Nr. 34 z dn. 1 maja r. b. ogłoszone zostało pod poz. 262 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie wprowadzenia w życie postanowień protokółu taryfowego polsko-norweskiego.

Zgodnie z postanowieniami tego protokółu, utrwalone zostały w dotychczasowej wysokości stawki celne na tran i tłuszcze utwardzone z poz. 216 p. 1 i 222 p. 1 taryfy celnej, tudzież wprowadzone ulgowe stawki celne na trany skażone oraz do użytku farmaceutycznego oraz dla przemysłu garbarskiego i włókienniczego.

W Dz. U. Nr. 34 z dn. 1 maja r. b. ogłoszone zostało pod poz. 263 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie wprowadzenia w życie dodatkowego protokółu taryfowego polsko-szwajcarskiego.

Zgodnie z protokółem — szereg półproduktów organicznych z poz. 395, 397, 398, 399, 400, 401 korzystać będzie do dn. 31 grudnia 1936 ze zniżek konwencyjnych, które wygasły z końcem roku ubiegłego.

W Dz. U. Nr. 34 z dn. 1 maja r. b. ogłoszone zostało pod poz. 268 Rozporządzenie Ministra Skarbu, zmieniające przepisy tarowe w zakresie żywicy drzew iglastych, kalafonji oraz barwników.

W Dz. U. Nr. 34 z dn. 1 maja r. b. ogłoszone zostało pod poz. 269 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 29 kwietnia 1936 o zniżkach celnych.

Omówienie tego Rozporządzenia podajemy na innem miejscu.

W Dz. U. Nr. 35 z dn. 6 maja r. b. ogłoszony został pod poz. 273 tekst konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Hiszpanją.

W Dz. U. Nr. 36 z dn. 8 maja r. b. ogłoszony został pod poz. 279 dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 maja 1936 w sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i z W. M. Gdańskiem.

W myśl przepisów dekretu kontrolę obrotu towarowego powierza się komisji obrotu towarowego, składającej się z przewodniczącego wyznaczonego przez Ministra Przemysłu i Handlu, oraz z 2-ch członków wyznaczonych przez Ministra Skarbu i Ministra Rolnictwa.

W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 14 z dnia 1 maja b. r. ukazały się Rozporządzenia Ministra Komunikacji, wprowadzające następujące zmiany w zakresie produktów chemicznych:

utworzona została nowa taryfa specjalna WE — 48 na azotan amonu ze stacji Tarnów do stacji Pionki.

Zmieniona została redakcja p. 4 „szczególne warunki stosowania" w taryfach specjalnych WE — 16 i WE — 29 — zgodnie z dezyderatami zainteresowanych gałęzi przemysłu.

Utworzona została nowa taryfa specjalna WE — 32 na siarczan amonu i saletrę sodową, przeznaczone do dalszej przeróbki w zakładzie odbiorcy z opłatami klasy 16a), b). Przeredagowano taryfę specjalną WJ — 40 na przewóz octanu wapnia surowego.

Utworzona została nowa taryfa specjalna WB — 50 na przewóz krajowych tłuszczów zwierzęcych, tłuszczu kostnego z poz. K. t. 314, tłuszczu z wełny poz. K. t. 316 oraz tłuszczów zwierzęcych odpadków poz. K. t. 317 do fabryk chemicznych z opłatami klasy 10 a) b). Skreślono taryfę wyjątkową pb_2 (dawniejszą PC_2) na przywóz tłuszczów zwierzęcych z poz. K. t. 314 oraz tranów i tłuszczów rybich z poz. 315 K. t. Nowa taryfa, na import powyższych produktów ma być ogłoszona w najbliższym numerze Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych.

Ponadto do obszaru ważności taryfy specjalnej WJ — 34 na przewóz kwasu solnego włączono stację Zawiercie; do obszaru zaś ważności taryfy specjalnej GM — 46 oraz do załącznika do taryf specjalnych PM stację Łaziska.

ECHA

• Na stanowisko Rektora Politechniki Warszawskiej powołany został Profesor zwyczajny technologji nieorganicznej, Dr. Józef Zawadzki. Składamy J. M. Rektorowi Zawadzkiemu najlepsze życzenia z okazji zaszczytnego wyboru.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	340.—
Alkohol metylowy techniczny 98%	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	225.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	110.—
Benzol chem. czysty (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	80.—
Benzol handlowy 90%, (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	75.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	75—85.—
Chloran potasu	175.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
Chlorek cynku w proszku biały	95.—
* Chlorek wapna bielący	30 60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	18—20.—
Chlorobenzol	160.—
Chloroform czysty „purissimum“	720.—
„ „pro narcosi“	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	385—425.—
Fenol czysty	195.—
Formalina 40%	170.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	240.—
* „ techniczna 85/88%	180.—
Karbid	49.—
Karbolineum	20 50
Krezol czysty	75.—
Klej kostny	180.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	85.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	210.—
Kwas winowy zwykły	520.—
Kwas siarkowy 60° Bé	4.25
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	48.—
Octan amylu	440.—
Octan metylu	300.—
Octan sodu	105.—
„ ołowiu	170.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	12.75
Olej lniany	125.—
Olej kokosowy	98.—
Olej palmowy (z ziarn)	100.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	520.—
* Saletra sodowa przem.	18.—
Saletra sodowa rafin.	75.—
* Salmjak sublimowany	180.—
Siarczan amonu (frco stacja odbiorcza)	24.20
* Siarczan miedzi	50.—
* Siarczek sodu 60/62%	58.—
Smoła preparowana	14.50
Soda amonjakalna 98%	20.70
* „ kaustyczna 97,5% loco Podgórze	49.70
Sól glauberska krystaliczna	7.—
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	95.—
Woda amonjakalna	43.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.